Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

DG Ruimtelijke Ordening
DGRO-Ruimtelijke Informatie
Geo-Informatie

Contactpersoon
Ruud van Rossem
Coördinerend Beleidsmedewerker

Ruud.Rossem@minbzk.nl

Datum
24 Maart 2026

Kenmerk

T.a.v.:
Bestuurlijk Overleg Ministerie van VRO – Kadaster
Programmaraad Zicht op Nederland Datafundament

notitie Scope Herziening Kadasterwet

Afschrift aan

Inleiding

In de Strategische Dialoog en het Bestuurlijk Overleg tussen VRO[1] en Kadaster op 25 november 2025 is gevraagd om een heldere scope van de Herziening Kadasterwet. Deze notitie is opgesteld op basis van een aantal werkbijeenkomsten van het Ministerie van VRO[2] en het Kadaster die hebben plaatsgevonden in Q1 van 2026.

Beoogd doel van de Herziening Kadasterwet

De herziening heeft de volgende doelen:

- Inhoudelijke modernisering: de overgang van analoog naar digitaal met aandacht voor de nieuwe mogelijkheden die hierdoor zijn ontstaan, zoals het combineren van gegevens,
- Wetstechnisch: flexibeler maken door meer delegatie naar lagere regelgeving,
- Breedte: aanpassen van de scope met een heldere focus op rechtszekerheidstaken.

Brede modernisering: Van analoog naar digitaal – van 19e naar 21e eeuw.

De Kadasterwet stamt uit 1992. In die tijd was een belangrijk deel van het proces nog niet digitaal. Akten werden door een notarisbode aangeleverd, informatie werd verstrekt via de fax, de openbare registers waren boekenkasten met de akten in mappen en de kadastrale kaart was nog grotendeels een papieren kaart die met pen en inkt werd bijgehouden. Deze analoge processen dateerden deels nog uit de 19e eeuw en zijn gecodificeerd in de Kadasterwet. Inmiddels zijn deze processen in verregaande mate gedigitaliseerd. Waar nodig is de Kadasterwet bij eerdere wijzigingen al aangepast om deze veranderingen te accomoderen. De wet is echter nog niet opgebouwd met de digitale werkwijze als rode draad. Ook zijn er door de digitalisering en diverse maatschappelijke ontwikkelingen naast nieuwe mogelijkheden ook nieuwe vraagstukken ontstaan die doorontwikkeling van het

[1] Thans BZK.
[2] Vanuit drie rollen: Beleid (Directoraat-Generaal Ruimtelijke Ordening/Directie Ruimtelijk Beleid), Eigenaar ZBO (Financiële en Economische zaken/Eigenaarsadvisering) en Wetgeving (Constitutionele Zaken en Wetgeving).

wettelijk kader vergen. Deze technische en inhoudelijke veranderingen worden in dit traject meegenomen (zie ook bijlage A).
Dit is een technische en inhoudelijke modernisering.

Flexibel en toekomstvast – van rigide naar adaptief

In de Kadasterwet zijn veel technische details vastgelegd op het niveau van de wet. Dit zorgt voor stabiliteit, maar maakt het lastig om, wanneer technische doorontwikkelingen dat vergen, de wet aan te passen aan de gewenste nieuwe praktijk. Het worden al snel zware processen met een behoorlijke doorlooptijd en werklast. Om die reden wordt bij de Herziening Kadasterwet, conform de huidige wetgevingspraktijk, meer overgelaten aan lagere regelgeving, die via een lichter proces is aan te passen. Het gaat hierbij om de eerdergenoemde technisch-inhoudelijke aanpassingen, maar het kan ook gaan om aanpassingen van het takenpakket binnen een op niveau van de wet al aangegeven bandbreedte. Hiermee wordt de wettelijke borging van taken eenvoudiger.
Dit is een wetstechnische modernisering.

Helder bereik – van verzamelplaats voor taken naar focus op rechtzekerheid

Daarnaast heeft het Kadaster, sinds de eerste inwerkingstreding van de Kadasterwet, een groot aantal nieuwe taken gekregen op het gebied van de geo-informatie, deels wettelijk geregeld via de Kadasterwet deels daarbuiten.

Met name voor de taken in het kader van de NGII (Nationale Geo-informatie-Infrastructuur) is de behoefte aanwezig deze meer in samenhang te kunnen doorontwikkelen. Hiervoor is de Wet op de NGII (“Wet Geo-data”) in het vizier. Deze biedt de mogelijkheid de diverse componenten van de NGII en hun onderlinge samenhang te regelen en doorontwikkeling in één gezamenlijke governance te behandelen. Ook biedt dit wettelijk kader ruimte aan andere actoren dan het Kadaster die een rol hebben in deze geo-informatie-infrastructuur. De herziening maakt het mogelijk deze taken, voor zover deze thans nog zijn geregeld via de Kadasterwet, op een geschikt moment over te hevelen naar de Wet op de NGII. Denk hierbij aan het coördinaatstelsel (Rijksdriehoeksmeting) en de ontsluitingsvoorziening voor geo-informatie (PDOK). Hiervoor richten we een “uitvoegstrook” in.

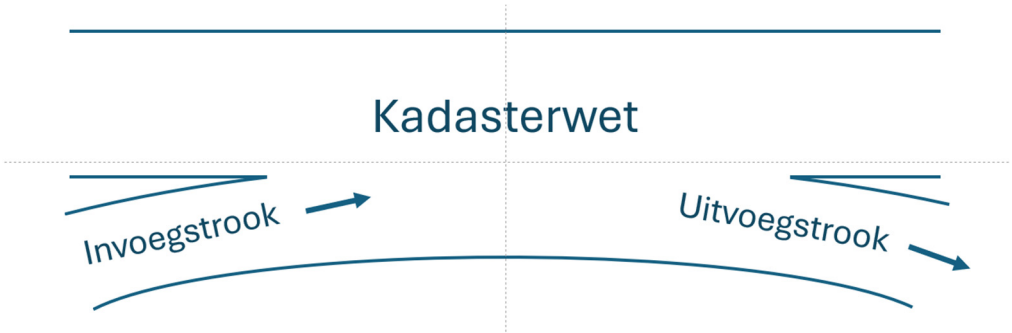

Concept van Kadasterwet met in- en uitvoegstrook grafisch weergegeven.

Tegelijk dekt de Kadasterwet lang niet de volle breedte van het rechtszekerheidsspectrum. Bepaalde rechtszekerheidstaken zijn nu nog via andere wetten geregeld (bijvoorbeeld via de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke

Beperkingen), of zitten nog in een verkenningsfase, maar behoeven naar verwachting later wel een wettelijke verankering (denk hierbij bijvoorbeeld aan registratie van huur en pacht). Om het mogelijk te maken dergelijke taken op een geschikt moment toe te voegen aan de Kadasterwet richten we ook een *"invoegstrook"* in.

Hiermee verandert de Kadasterwet van scope. Breder op de rechtszekerheid, smaller op het gebied van de NGII.
Dit is een herschikking van het bereik.

Scope

Het beeld op de vorige pagina geeft weer hoe de reikwijdte van de Kadasterwet verandert bij gebruik maken van de invoegstrook en de uitvoegstrook.
Deze scope-aanpassingen kunnen gefaseerd plaatsvinden. Een onderwerp dat op de uitvoegstrook is geplaatst valt nog onder de Kadasterwet tot het echt overgaat aan een ander wettelijk kader. Een onderwerp op de invoegstrook plaatsen houdt in dat het voornemen bestaat het in de Kadasterwet een plaats te geven, maar het gaat pas echt onder het regime van de Kadasterwet vallen als het daadwerkelijk daarin is opgenomen.

Voor de verschillende onderdelen geldt:

- Kern Kadasterwet:
    - Rechtszekerheidstaken technisch-inhoudelijk moderniseren,
    - hoog wat moet, laag wat kan (delegatie naar lagere regelgeving), waarbij voor de bepaling van het gewenst niveau gekeken wordt naar de aanwijzingen voor de regelgeving.

- Invoegstrook:
    - Mogelijke nieuwe rechtszekerheids-gerelateerde taken beoordelen en desgewenst op de invoegstrook plaatsen,
    - Waar dit al mogelijk is deze taken meenemen in de herziening zodat ze echt onderdeel worden van de Kadasterwet.

- Uitvoegstrook:
    - Niet-rechtszekerheidstaken (m.n. NGII-taken) clusteren ("op de uitvoegstrook plaatsen") waarna deze te zijner tijd kunnen worden overgeheveld naar een andere wet,
    - Deze NGII-taken inhoudelijk moderniseren aan de hand van de inzichten uit recentere geo-data-wetten (m.n. t.a.v. governance),
    - Ook taken die reeds in andere wetgeving zijn geregeld zullen uit de Kadasterwet verdwijnen.

Fasering

Deze stappen kunnen worden gezet binnen de scope van de Herziening Kadasterwet, en zijn daarmee niet afhankelijk van aanpalende wetgevingstrajecten.

Er zijn echter wel relaties met lopende beleids-trajecten en trajecten op het gebied van wet en regelgeving:

- Voor de overheveling van taken naar de Wet op de NGII is het natuurlijk nodig dat deze ver genoeg is ontwikkeld. Vandaar dat moet worden gekeken naar een geschikt moment in de toekomst om zaken echt van de uitvoegstrook naar het andere wettelijk kader te krijgen.

- Voor het plaatsen van nieuwe taken op de invoegstrook geldt in het algemeen dat hier een beleidsproces aan voorafgaat waarbij meerdere partijen betrokken kunnen zijn. Het beleidskompas speelt een rol bij de afweging of een dergelijke taak ook bij het Kadaster past.

- Op dit moment loopt een aantal trajecten dat mogelijk de Kadasterwet raakt. Het gaat dan o.a. om:
    - de wettelijke evaluatie van de ZBO-Kadaster (rapport opgeleverd Q1 2026),
    - de actualisering van de Beleidsvisie Kadaster (start dit jaar - huidige versie is uit 2021),
    - Het traject Visie BRK (eerste opzet van het Kadaster besproken - wordt verder opgepakt in een gezamenlijk traject VRO-Kadaster),
    - Evaluatie BRK en evaluatie WKPB (starten dit jaar).

  Afhankelijk van het moment waarop deze trajecten tot aanpassingen van het vigerend beleid komen, kunnen deze wel of niet worden meegenomen in deze herziening. We starten nu op basis van het vigerend beleid, maar er is ruimte om zaken mee te laten liften als ze tijdig voldoende zijn uitgewerkt.

Er kan dus enerzijds voortvarend gewerkt worden aan de Herziening van de Kadasterwet op basis van deze scopebeschrijving.
Anderzijds vergt met name de keuze van het juiste moment voor het uitbreiden met nieuwe taken en het naar andere wetgeving overhevelen van niet-rechtszekerheidstaken in het vervolgproces wel aandacht. Dit geldt ook voor de doorwerking van beleidswijzigingen.
Tot slot raakt deze herziening mogelijk ook de lagere regelgeving gekoppeld aan de Kadasterwet. Ook deze moet waar nodig in lijn hiermee worden gebracht.

Aan de totstandkoming van deze scope-beschrijving hebben de volgende personen bijgedragen:

o *Ruud van Rossem*	*Ministerie van BZK/VRO – Ruimtelijke Informatie*
o *Christiaan de Jong*	*Ministerie van BZK/VRO – Ruimtelijke Informatie*
o *Lex van Diepen*	*Ministerie van BZK/VRO – Constitutionele Zaken en Wetgeving*
o *Jan Willem Genuit*	*Ministerie van BZK/VRO – Ruimtelijke Informatie*
o *Margriet Henninger*	*Ministerie van BZK/VRO – Ruimtelijke Informatie*
o *Arie Versluis*	*Ministerie van BZK/VRO – Ruimtelijke Informatie*
o *Barbra Janssen*	*Kadaster*
o *Steven Bliemer*	*Kadaster*
o *Doris Smudde*	*Kadaster*
o *Richard Igel*	*Ministerie van BZK/VRO – Eigenaarsadvisering*
o *Jaap-Jelle Vollaard*	*Ministerie van BZK/VRO – Eigenaarsadvisering*

Bijlage A:

Datum
24 Maart 2026

Kenmerk

Thema's voor Herziening Kadasterwet

Onderstaand overzicht biedt een (niet-limitatieve) lijst van de onderwerpen die geadresseerd dienen te worden in deze herziening. Voor een aantal onderwerpen in deze lijst is nog beleidsvorming nodig.

Onderwerp	**Aanpak**
Algemeen	
Doelbinding moderniseren	<u>Doeleinden actualiseren en specificeren</u> • Legitimeren werkzaamheden Kadaster • Maatschappelijke waarde Kadaster vergroten • Kennis en expertise Kadaster benutten • Bijdrage aan actuele maatschappelijke vraagstukken (bijv. wonen en inrichting landelijk gebied) • Verduidelijken maatschappelijke rol Kadaster • Grondslag voor verwerken van persoonsgegevens
Structureren takenlijst Kadaster (art. 3)	• Transparantie bieden over taken Kadaster • Inzicht en overzicht creëren • Aandachtspunt is de plaats waar dit overzicht kan worden geboden. • Zaken dienen niet op meerdere plekken te worden geregeld, dus bezien we waar het totaaloverzicht van wettelijke taken kan worden geboden. Mogelijk wordt dit geen onderdeel van de Wet- en regelgeving.
Haakje voor nieuwe taken	<u>Ruimte maken voor nieuwe taken (in lagere wetgeving)</u> • Flexibel kunnen inspelen op maatschappelijke wensen • Actualiteit Kadasterwet verhogen • Minder arbeidsintensief voor Kadaster en VRO
Inschrijving	
Digitaal en analoog aanbieden	<u>Digitaal als uitgangspunt, analoog bij uitzondering</u> • Aansluiten bij de huidige praktijk • Digitalisering • Vereenvoudiging • Digitale teboekstelling van schepen wettelijk mogelijk maken

Onderwerp	**Aanpak**
Inschrijvingsvereisten	Inschrijvingsvereisten voor stukken die in de openbare registers worden ingeschreven verduidelijken. • Verduidelijking voor aanbieders • Meer flexibiliteit: Algemene bepalingen in wet, uitwerking in lagere regelgeving • Grondslag voor nieuwe rechtsfeiten • Inschrijving van 3D bestanden mogelijk maken (BIM legal)
Actualisatie o.b.v. huidige techniek en uitvoeringspraktijk	Diverse actualisaties noodzakelijk • Aansluiten bij toekomstvaste techniek en uitvoeringspraktijk • Archivering openbaar registers • Vervanging depotproces door goedkeuringsproces
Automatisch actualiseren hypotheekregistratie	Standaard vervaltermijn instellen voor nieuwe hypotheken • 'Vervuiling' registratie tegengaan • Maatschappelijke kosten verlagen
Aanwijs	
Haakje aanbrengen voor aanwijs bij mandelige percelen en appartementencomplexen	Creëren van een regeling m.b.t. aanwijs van mandelige percelen en percelen die zijn betrokken in een appartementensplitsing • Efficiënter proces om te komen tot definitieve grenzen • Verhogen van rechtszekerheid
BRK	
Koppelingen basisregistraties	Betere aansluiting aan stelsel van basisregistraties • Actualisatie gekoppelde gegevens • Verhogen kwaliteit basisregistratie • Uniformiteit stelsel basisregistraties • Verhogen efficiëntie overheid
Gegevens in BRK	Analyse van gegevens in BRK • Het huidig informatiemodel BRK tegen het licht houden inclusief de daarbij gehanteerde kwaliteitseisen. • Elementen toevoegen (bijv. vanuit maatschappelijke behoefte gebruikers) • Elementen verwijderen (bijv. vanuit privacy)
3D Kadaster/BIM Legal	3D inschrijving en geografische inzage mogelijk maken • Met oog op ontwikkelingen BIM Legal (nadere opdeling binnen gebouwen, o.a. relevant voor appartementsrechten) • Inzichtelijkheid rechtstoestand bevorderen

Onderwerp	**Aanpak**
Informatieverstrekking	
Dataverstrekking bulk	<u>Specificeren juridisch kader voor bulkverstrekkingen</u> • Mogelijk maken leveringen voor meer beleidsdoeleinden • Transparantie bieden • Juridisch kader versterken
Vormen van verstrekking	<u>Verstrekkingsvorm minder afhankelijk maken van de techniek</u> • Toekomstvastheid regelgeving • Flexibiliteit voor de uitvoering • Innovatie • Gebruiksvriendelijkheid diensten vergroten
Openbaarheid van openbaar registers en BRK	<u>Beleidsmatige discussie faciliteren</u> • Verschillende invalshoeken betrekken • Mogelijkheden dataminimalisatie en alternatieve diensten en producten • Autoriseren van gebruikers
Combinatie van data	<u>Breder mogelijk maken dat BRK en geo-data gecombineerd kunnen worden met andere registraties/data</u> • Legitimeren werkzaamheden Kadaster • Maatschappelijke waarde Kadaster vergroten • Kennis en expertise Kadaster benutten • Bijdrage aan actuele maatschappelijke vraagstukken (bijv. wonen en inrichting landelijk gebied) • Functionaliteit deels ook te regelen via NGII-wet. Dit speelt m.n. waar het combinaties van data uit andere basisregistraties en gegevensverzamelingen betreft die niet in de Kadasterwet zijn gegeregeld.